

35 000 STÄNGDA DÖRRAR

**En elevundersökning om behörighet, skolstress
och rädslan för att misslyckas**

Tim Bergling Foundation
Sveriges Elevkårer
Sveriges Elevråd

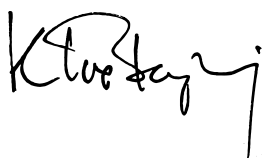
FÖRORD

Skolan ska rusta unga för framtiden. Men för alltför många elever har den också blivit platsen där oron för just den framtiden gror – oron för att betygen inte ska räcka, att behörigheten till gymnasiet eller högre studier ska utebli och att dörrar ska stängas innan de hunnit öppnas. Den här rapporten handlar om den oron och om vad som behöver förändras för en mer välmående skola.

Varje år går ungefär 35 000 elever ut i vuxenlivet utan en fullständig gymnasieexamen, till stor del på grund av ofullständiga betyg från grundskolan och introduktionsprogram som låser fast elever i gamla studiemisslyckanden. Man kliver då ut i vuxenlivet med ovisshet inför framtiden och en risk att hamna utanför både vidare utbildning och arbetsliv. Bakom dessa siffror finns unga människor som, kanske under hela sin skoltid, burit på en rädsla för att misslyckas och en känsla av att inte räcka till. Det är ett systemfel vi måste råda bot på.

Det här är inte första gången våra tre organisationer går samman. Under flera år har vi tillsammans lyft elevernas egna röster om vad i skolan som påverkar deras psykiska hälsa och om vilket stöd de behöver. Varje gång har en sak tydligt återkommit, prestationskraven i skolan påverkar elevers mående negativt. I den här rapporten riktar vi särskilt fokus mot rädslan att inte bli behörig och mot konsekvenserna av betyget F.

Samtidigt pågår en rad förändringar i skolans värld. Flera reformer kring betygssystem, stödundervisning och elevhälsa diskuteras och beslutas just nu, och ger en verklig möjlighet att förändra villkoren för elever i svensk skola till det bättre. Vår förhoppning är att den här rapporten kan bidra till det arbetet - mot en skola där fler elever känner sig sedda, stöttade och rustade för framtiden.

Klas Bergling, grundare
Tim Bergling Foundation

Jonatan Lamy, ordförande
Sveriges Elevkårer

Agnes Tell, ordförande
Sveriges Elevråd

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förord	2
Om undersökningen	3
När skolan påverkar måendet	4
Betyg, behörighet och oron som inte släpper	4
Låg kunskap om alternativ göder oro för stängda dörrar	7
Pressen kommer inifrån – men systemet formar den	8
När livet kommer i vägen för skolan	10
Våra förslag för en mer välmående skola	12

OM UNDERSÖKNINGEN

Undersökningen genomfördes av Novus på uppdrag av Tim Bergling Foundation, Sveriges Elevkårer och Sveriges Elevråd. Under 16 april – 4 maj 2026 genomfördes 528 webbintervjuer (inklusive möjlighet till öppna svar på några frågor). Deltagarna är elever på högstadiet, gymnasiet eller introduktionsprogram. Samtliga siffror är statistiskt säkerställda och deltagarna är slumpmässigt utvalda för att garantera representativa resultat som går att generalisera på målgruppen.

I denna sammanställning redovisas kvantitativa resultat från webbintervjuerna, redovisade som andelar av angiven målgrupp samt tendenser och indikationer från fritextsvaren.

NÄR SKOLAN PÅVERKAR MÅENDET

Psykisk ohälsa är idag ett utbrett samhällsproblem, i synnerhet bland unga. Samtidigt vet vi att skolan är en central del av ungas liv som kan påverka måendet både positivt och negativt. I våra tidigare undersökningar har vi sett tydliga samband mellan ungas mående och deras skolgång.¹

För många elever är skolan en plats för gemenskap, rutiner och lärande. Men för många är den också en plats där pressen byggs upp, där kraven känns som störst och där oron för att inte räcka till får fäste.

Sju av tio elever (73 procent) bedömer sitt psykiska mående just nu som mycket eller ganska bra. Samtidigt uppger var tionde elev att de mår ganska eller mycket dåligt. Det motsvarar nästan 75 000 elever på Sveriges högstadier och gymnasier.

16% 8%

Tjejer mellan 16 och 19 år är den grupp där flest uppger att de mår ganska dåligt eller mycket dåligt. Var sjätte tjej (16 procent) uppger att de mår dåligt, jämfört med 8 procent bland killarna i samma ålder. Endast 59 procent av tjejerna i åldersgruppen uppger att de mår mycket eller ganska bra. Stora könsskillnader är en återkommande trend i den här och i andra undersökningar om elevers mående.

Allra sämst mår de elever som uppger att de ofta tänker på risken att inte bli behöriga till gymnasiet eller högre studier, där var femte elev (19 procent) uppger att de mår ganska eller mycket dåligt.

BETYG, BEHÖRIGHET OCH ORON SOM INTE SLÄPPER

Betyg präglar stora delar av elevers skolgång. Kring varje lektion, uppgift och prov är frågan om prestation och bedömning ständigt närvarande. Likaså frågan om behörighet till nästa steg i utbildningen.

För att kunna förhålla sig till behörigheten behöver eleverna först veta vad som förväntas av dem. Samtidigt är kunskap och trygghet inte samma sak. En elev kan veta exakt vad som krävs och ändå bära på en gnagande oro för att inte räcka till, just för att man vet vad som står på spel. Samtidigt finns det elever som inte fullt ut vet vad som händer om behörigheten uteblir och som lämnas ensamma i sin ovisshet.

Det här avsnittet handlar om hur de båda hänger ihop: vad eleverna faktiskt vet om vägen till behörighet och vilken oro den vetskapen, eller bristen på den, för med sig.

ELEVERNA VET VAD SOM KRÄVS - MEN ORON KVARSTÅR

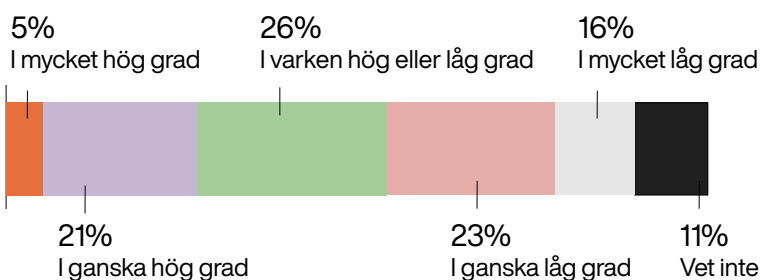
På frågan om i vilken grad elever känner till vad som krävs för att bli behöriga till gymnasiet eller högre studier uppger sju av tio (72 procent) att de har ganska eller mycket bra koll. Det är positivt att en stor del av eleverna känner till vad som krävs för att bli behöriga. Samtidigt visar undersökningen att drygt var tionde elev (12 procent) har ganska eller mycket dålig koll på vad som krävs.

Undersökningen visar också tydligt att kunskap om vad som krävs för behörighet inte minskar oron för att inte bli behörig till gymnasiet eller högre utbildning. Trots att många elever uppger att de vet vad som krävs beskriver de samtidigt en stor oro för att ändå inte lyckas. Drygt var femte elev (22 procent) uppger att de tänker på risken att inte bli behörig ganska eller mycket ofta.

Oron ökar dessutom ju äldre eleverna blir. Bland gymnasieelever svarar nästan var tredje elev (29 procent) att de tänker på risken att inte bli behörig ganska eller mycket ofta.

Även här finns tydliga skillnader mellan killar och tjejer. Den grupp där oron är som störst är bland gymnasietjejer, där nästan fyra av tio (37 procent) uppger att de ganska eller mycket ofta tänker på risken att inte bli behöriga.

Diagram: I vilken grad känner du till vilka alternativ som finns om du inte blir behörig till gymnasiet eller högre studier?

DE FLESTA FÖRSTÅR HUR BETYGEN SÄTTS

Förståelsen för hur, när och på vilka grunder betyg sätts är en viktig del för att förebygga oro. Det är särskilt svårt att hantera en press man inte förstår grunderna för eller hur man kan påverka utfallet. När betygen spelar en så avgörande roll för elevers framtid behöver elever också förstå vad som ligger bakom bedömningarna.

På den här punkten är beskedet förhållandevis positivt. En klar majoritet, drygt sju av tio elever (71 procent), uppger att de i ganska eller mycket hög grad förstår vad som avgör deras betyg. Bara en mindre andel, knappt en av tio elever, säger att de förstår det i ganska eller mycket låg grad (7 procent).

Förståelsen hänger också tydligt ihop med tryggheten i övrigt. De elever som väl känner till behörighetskraven, som sällan oroar sig för att inte bli behöriga och som känner mindre oro inför framtiden uppger också i högre grad att de förstår vad som ligger bakom deras betyg. Det omvända gäller också, bland de elever som ofta tänker på risken att inte bli behöriga är det fler som känner sig osäkra på vad som egentligen bedöms (14 procent).

Det här är viktigt att stanna upp vid, eftersom det nyanserar bilden. Elevernas oro handlar alltså inte främst om att de famlar i mörker kring vad som krävs. De flesta vet vad som bedöms. Problemet är snarare vad den vetskapen gör med dem. Att förstå exakt vad som avgör ditt betyg tar inte bort pressen om betyget samtidigt upplevs avgörande för hela din framtid.

RÄDSLAN FÖR F PÅVERKAR MÅENDET

Ett underkänt betyg är på papperet bara en bokstav. Men för många elever är det något mycket större, en källa till oro och ångest som följer med in i klassrummet, till proven och hem efter skoldagens slut. I det här avsnittet ställer vi den kanske mest centrala frågan i hela rapporten: i vilken utsträckning påverkar rädslan för att misslyckas hur eleverna faktiskt mår?

"Jag har inte fått hjälp med matten av min lärare i skolan trots att jag fått F på flera diagnoser och prov och har en NPF-diagnos. Att lärare och skola inte gör anpassningar för att stötta mig i mitt skolarbete.(..)"

När eleverna får frågan om hur de känner inför att få betyget F i något ämne så framträder oron tydligt. Här syns även sambandet mellan prestation och psykisk hälsa som allra tydligast. Tre av tio elever (30 procent) uppger att rädslan för att få F i ett ämne påverkar deras mående i ganska eller mycket hög utsträckning. Detta trots att många elever samtidigt uppger att de har god kunskap om vad som krävs för att bli behöriga.

Kunskap om kraven verkar alltså inte minska pressen. Tvärtom lever många elever med en ständig oro för att inte bli behöriga, och ännu fler känner en rädsla för att någon gång få F i ett ämne. Samtidigt uppger nästan hälften av eleverna (47 procent) att rädslan för F påverkar deras mående i ganska eller mycket låg utsträckning.

Även här blir könsskillnaderna särskilt tydliga. Bland de elever som uppger att rädslan för F påverkar deras mående i ganska eller mycket hög utsträckning är andelen betydligt högre bland tjejer än bland killar. 37 procent av tjejerna uppger detta, jämfört med 23 procent av killarna.

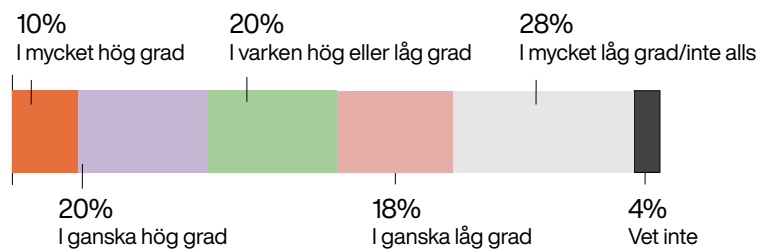
37% ♀♂ 23%

Skillnaderna syns även för de elever som uppger att rädslan för betyget F påverkar deras mående i ganska eller mycket låg utsträckning. Där återfinns 53 procent av killarna jämfört med 40 procent av tjejerna.

40% ♀♂ 53%

Det är till stor del samma grupper av elever som återkommer genomgående i undersökningen. Oro för behörighet, rädsla för underkänt och sämre mående hänger nära samman och verkar förstärka varandra.

Diagram: I vilken utsträckning påverkar rädslan för att få F i ett ämne hur du mår i skolan?

LÅG KUNSKAP OM ALTERNATIV GÖDER ORO FÖR STÄNGDA DÖRRAR

En tydlig slutsats i undersökningen är att många elever saknar tillräcklig kännedom om vilka alternativ som finns att tillgå om de inte blir behöriga till gymnasiet eller högre studier. Fyra av tio elever (39 procent) uppger att de i ganska eller mycket låg grad känner till vilka alternativ som finns. Endast 25 procent upplever att de i ganska eller mycket hög grad känner till alternativen. Det är problematiskt att så många elever saknar tillräckliga kunskaper om alternativa vägar framåt. Att känna till vilka alternativ som finns är betydelsefullt för att minska känslan av att allt står på spel vid varje bedömningstillfälle.

Ett samband som undersökningen visar är att de elever som inte alls tänker på risken att inte bli behörig till gymnasiet eller högre utbildning inte heller har så hög kännedom om alternativen som finns. I den gruppen uppger 57 procent att de i ganska eller mycket låg grad har kännedom om vilka alternativ som finns.

Samtidigt uppger de elever som har god förståelse för vad som krävs för behörighet, särskilt till högre utbildning, också i högre grad att de känner till alternativa vägar om de inte skulle bli behöriga (39 procent).

Det framkommer också skillnader mellan olika åldersgrupper. Gymnasieelever har i högra grad än yngre elever bättre kännedom om vilka alternativ som finns (37 procent).

Bland de elever som känner oro för att deras prestationer och betyg ska stänga dörrar i framtiden är det bara en tredjedel (33 procent) som uppger att de har bra koll på alternativen. Detta är en särskilt intressant grupp. Trots att de uppger en stor oro inför framtida val saknar många fortfarande kunskap om vilka andra möjliga vägar som finns framåt.

STOR ORO FÖR ATT DÖRRAR STÄNGS I FRAMTIDEN

De flesta elever vet vad som krävs för att bli behöriga till gymnasiet eller högre studier. Drygt sju av tio känner väl

till kraven. Samtidigt visar resultaten att kunskapen inte tar bort oron för stängda dörrar i framtiden. Fyra av tio elever (39 procent) uppger att de i ganska eller mycket hög grad är oroliga för att prestationer och betyg ska stänga dörrar i framtiden. Samtidigt uppger 36 procent att de i ganska eller mycket låg grad, eller inte alls, känner sådan oro.

Oron ökar med stigande ålder. Bland gymnasieelever uppger 44 procent en stor oro för att dörrar ska stängas i framtiden, jämfört med 33 procent bland högstadijelever. Det är alltså betydligt färre elever i grundskolan som oroar sig för framtiden.

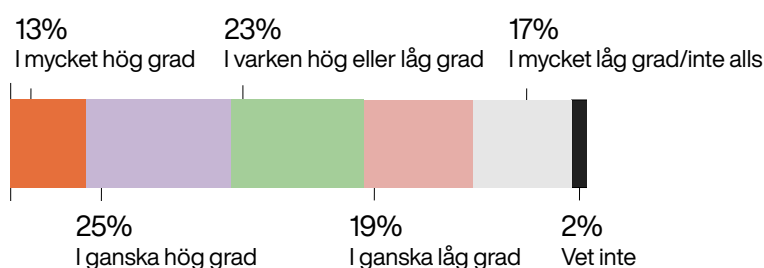
Även här är skillnaderna mellan tjejer och killar tydliga. Nästan varannan tjej mellan 16 och 19 år (49 procent) uppger att de i ganska eller mycket hög grad är oroliga för att dörrar ska stängas i framtiden. Motsvarande andel bland killar i samma ålder är 37 procent. Samma mönster gäller även för elever i grundskolan. Skillnaden mellan tjejer och killar är genomgående i såväl denna undersökning som våra tidigare undersökningar om stress i skolan och elevers syn på elevhälsan.

Det framkommer ett tydligt samband mellan att de elever som upplever sig ha en god förståelse för vad som krävs för att bli behörig till gymnasiet, också i högre utsträckning känner lägre oro för att dörrar ska stängas i framtiden (47 procent).

”Psykisk ohälsa påverkade min skolprestation något enormt i 9:an där jag fick sådan grov panikångest av skolan så jag inte kunde ta mig dit osv. Det påverkar mig också nu då av stressen från allt och mitt dåliga mående påverkar mitt sett att kunna arbeta och studera på det sättet jag egentligen vill.”

Sammanfattningsvis handlar det alltså inte bara om att klara nästa steg i utbildningen, utan om en större oro för att möjligheter och dörrar stängs för gott. Det är en oro som elever i våra tidigare undersökningar också beskrivit. Känslan är att ett enda betyg tidigt i livet kan få avgörande betydelse för hela framtiden. I kombination med bristande kunskaper om vilka alternativ som finns skapas en skola som göder oro och stress inför framtiden.

Diagram: I vilken grad är du orolig för att dina prestationer/betyg ska stänga dörrar för det du vill göra i framtiden?

PRESSEN KOMMER INIFRÅN – MEN SYSTEMET FORMAR DEN

För många elever finns ingen paus från prestationen. Det handlar inte om ett enskilt prov eller ett enstaka tillfälle, utan om känslan av att allt hela tiden räknas. Varje läxförhör, varje inlämning och varje missad lektion kan bli skillnaden mellan ett betyg och ett annat. När skolan är organiserad med små marginaler och höga insatser, blir vardagen en lång rad av tillfällen där man inte har råd att misslyckas. Det skapar en press som aldrig riktigt släpper, för det går inte att vila när nästa betygsgrundande moment alltid väntar runt hörnet. Moment som kan komma att vara avgörande för ens framtida möjligheter. Eleverna i våra tidigare undersökningar har satt ord på det: en dålig dag ska inte behöva avgöra ett betyg och ett enda underkänt prov ska gå att reparera.

"Stress, ångest, höga krav lite tid. Sjuka lärare för lite undervisning"

På många sätt är den höga pressen många elever känner inte bara individuell, utan också en inbyggd del i skolsystemet. Det här avsnittet handlar om hur eleverna upplever pressens källor och varför det vi ofta kallar "inre" press har djupare rötter än så.

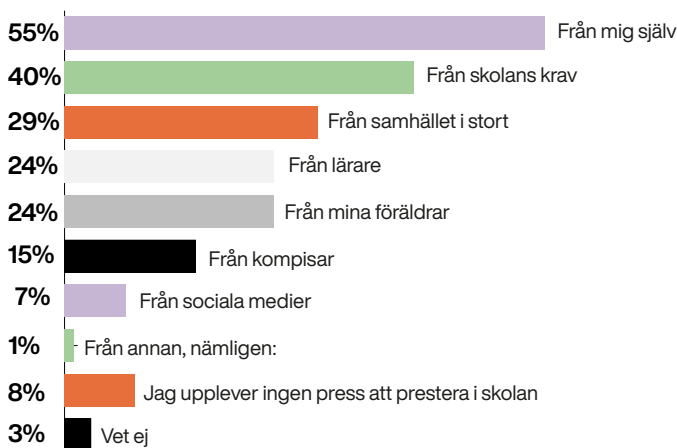
När eleverna får frågan om var pressen att prestera främst kommer ifrån svarar drygt hälften (55 procent) att pressen främst kommer från dem själva. Hela 40 procent svarar från skolans krav, 29 procent från samhället i stort, 24 procent från lärare och lika stor andel från föräldrar. Endast 8 procent känner ingen press att prestera i skolan alls, där killar i högstadietålder är överrepresenterade (14 procent).

Det framkommer även att pressen ökar med åldern, i synnerhet bland tjejer, och tar sig i uttryck på olika sätt. Bland gymnasieelever uppger 62 procent att pressen främst kommer från dem själva, jämfört med 50 procent bland högstadietålders elever.

Pressen skiftar även karaktär med åldern. Högstadietjejer är den grupp som i störst utsträckning uppger press från kompisar. I den gruppen svarar 28 procent att pressen kommer från vänner jämfört med 10 procent bland killarna på högstadiet.

Samtidigt upplever gymnasieelever större press från samhället i stort, 34 procent jämfört med 23 procent för högstadieelever. De elever som oroar sig för att inte bli behöriga till nästa steg känner i större utsträckning också mer press från såväl skolan som samhället i stort jämfört med övriga.

Diagram: Var, om någonstans, upplever du att pressen att prestera i skolan främst kommer ifrån? Flera svar möjliga.

NÄR LIVET KOMMER I VÄGEN FÖR SKOLAN

Skolans krav sker inte i ett vakuum. En elev är inte bara elev, utan också en kompis, ett barn och en människa med ett liv utanför klassrummets fyra väggar. Det finns många saker som kan påverka möjligheten och förmågan att fokusera på nästa prov.

Å ena sidan har elever begränsat utrymme för att misslyckas, varje prov och moment väger tungt, och marginalerna att hämta hem det som gått fel är små. Å andra sidan dyker det oundvikligen upp situationer i livet som man inte kan styra över. Faktorer som tillsammans skapar en utmanande verklighet för elever. Samtidigt ska eleverna navigera i ett system där mycket står på spel, ofta utan att veta vad som händer om det inte går vägen.

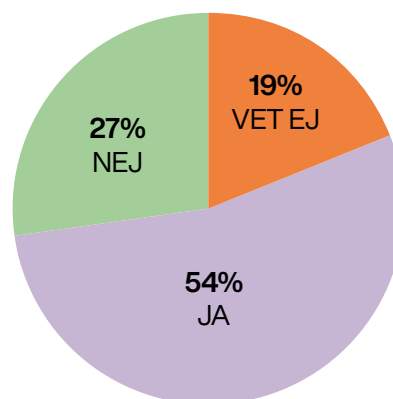
När en svår period i livet sammanfaller med en skola som inte ger utrymme att misslyckas, tappa fokus eller till återhämtning riskerar konsekvenserna att bli stora. En svår tid, även om den är tillfällig, kan leda till tapp i betygen, vilket i sin tur påverkar måendet ytterligare.

"Min vänskapskrets splittrades upp och jag blev väldigt ensam och mådde dåligt, då blev det svårt att fokusera samt att orka bry sig om skolan. Samt under en längre period va jag ständigt osams med mina föräldrar vilket påverkade mitt välmående och min ork."

Mer än hälften av alla eleverna i undersökningen (54 procent) uppger att det funnits situationer där yttre omständigheter som de själva inte kunnat styra över har påverkat deras skolprestationer. Samtidigt som 27 procent uppger att det inte funnits den typen av situationer och 19 procent att de inte vet.

Diagram: Upplever du att det finns situationer där yttre omständigheter som du inte styr över har påverkat dina skolprestationer?

Bland de elever som svarat att yttre omständigheter påverkat deras skolprestationer pekar flest på psykisk ohälsa (43 procent), bristande stöd från skolan (39 procent) och kompisar (24 procent). Bland de äldsta tjejkerna är andelen som uppger att de påverkats ännu högre. 21 procent har svarat andra omständigheter som exempelvis skolmiljö och undervisningskvalitet, stress, tidsbrist och prestationskrav eller andra personliga och sociala faktorer.

"Bråk med vänner eller familj, mycket träningar eller tävlingar med sporten, jobb, olika motgångar i livet, sjukdom och dödsfall i familjen"

Sammantaget tecknar elevernas svar en bild av att skolprestationer påverkas av flera olika faktorer som ofta hänger samman och förstärker varandra. Tydligast framträder psykiska ohälsa och stress. Många

beskriver hur ångest, trötthet och brist på motivation gör det svårt att fokusera och orka prestera i skolan. Till det kommer brister i själva skolmiljön, såsom stökiga klassrum, brist på studiero och stöd från lärarna som ibland uteblir eller upplevs som otillräckligt.

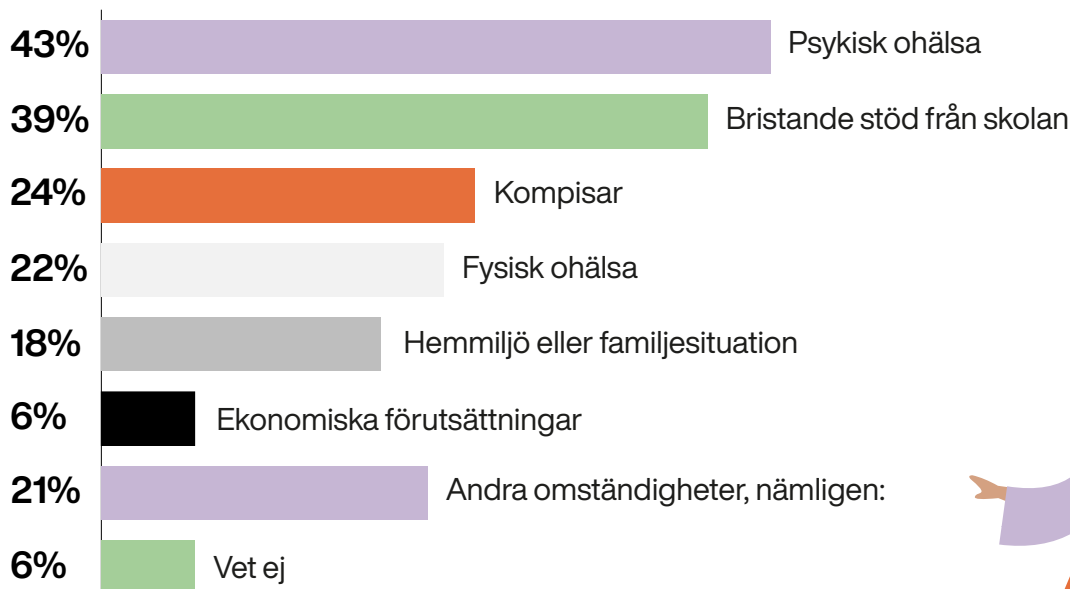
"Sömnbrist, utmattning, oro över andra saker i livet"

Slutligen spelar livet utanför skolan en stor roll. Familjesituation, relationer, fritidsaktiviteter och sjukdom påverkar tid, energi och möjlighet till återhämtning. Det är sällan en enskild faktor som ligger bakom att skolarbetet blir svårt. Ofta handlar det om flera omständigheter som sammanfaller och tillsammans gör situationen tyngre att hantera.

Det här är omständigheter de flesta vuxna känner igen från sina egna liv. Skillnaden är att elever samtidigt förväntas prestera på topp, i ett system där marginalerna ofta upplevs som små och där det är svårt att hämta igen det som missats, med ens framtid som insats.

Vilka yttre omständigheter handlar det om? Flera svar möjliga.

VÅRA FÖRSLAG FÖR EN MER VÄLMÅENDE SKOLA

Svaren visar på stora möjligheter att förbättra förutsättningarna för elevers psykiska mående i skolan, och förstärker bilden av ett skolsystem där många elever upplever ständig press, små marginaler och stora konsekvenser av ett misslyckande. För att skapa en skola där fler elever känner trygghet, framtidstro och möjlighet att lyckas krävs förändringar på flera nivåer.

Här presenterar Tim Bergling Foundation, Sveriges Elevkårer och Sveriges Elevråd våra rekommendationer för en mer välmående skola.

BÄTTRE STÖD FÖR DE SOM LÄMNAR SKOLAN UTAN GODKÄNDA BETYG

Varje år lämnar var sjätte elev grundskolan utan behörighet till ett nationellt gymnasieprogram. Av de elever som då går till introduktionsprogram är det bara omkring en av fem som når fram till en gymnasieexamen.¹

Det behövs långsiktiga lösningar som fångar upp elever tidigt och skapar trygghet, sammanhang och högre genomströmning. I stället för att fastna i upprepningar av tidigare skolmisslyckanden behövs andra vägar framåt. Förslag i linje med utredningen *Fler vägar till arbetslivet (SOU 2024:74)* bör genomföras där fler elever ges möjlighet att tillträda någon form av nationellt gymnasieprogram med bättre framtidsutsikter.

TYDLIGARE FÖRVÄNTNINGAR KRING BEDÖMNING

I dag blir elever ständigt bedömda och kravet på prestation är högt för att inte stänga dörrar i framtiden. Varje uppgift, prov och lektion blir ett prestationstillfälle som i värsta fall kan påverka framtida möjligheter. Man får helt enkelt inte råka ha en dålig dag. Det är inte en olycklig bieffekt utan är helt inbyggt i systemet, där lärare ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper.² Det är bra med en allsidig bedömning, däremot inte att ständigt bli bedömd.

Förväntningarna på tydlighet behöver ställas högre kring när och hur elever bedöms. Likaså krävs bättre samordning av examinationer mellan lärare på skolan för att minska perioder med hög belastning. I våra tidigare undersökningar har elever återkommande lyft bristande samordning som en avgörande källa till stress.

EN BETYGSREFORM SOM STÄRKER ELEVERNA

Vi välkomnar i stora delar utredningen *Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18)*. Samtidigt bör betygssystemet implementeras på samma kompensatoriska sätt i gymnasiet som redan är föreslaget för grundskolan, där elever ges möjlighet att visa sina kunskaper över tid och där inget enskilt provtillfälle blir utslagsgivande för en elevs framtid. Utredningens förslag om att ett sämre resultat på ett enskilt nationellt slutprov i gymnasiet kan innebära att en elev förlorar behörigheten till högre utbildning är särskilt problematiskt och bör justeras i tillämpliga förordningar.

1 Fler vägar till arbetslivet (SOU 2024:74)
2 Skollagen 15 kap. 25 §

TIDIGA OCH FÖREBYGGANDE STÖDINSATSER

Många elever beskriver hur psykisk ohälsa, stress och svåra livsomständigheter påverkar deras skolprestationer. Samtidigt upplever många att stödet från skolan inte räcker till.

Elevhälsan behöver därför få bättre förutsättningar att arbeta förebyggande och vara mer närvarande i elevernas vardag. Stöd ska inte sättas in först när en elev redan har hamnat långt efter eller mår dåligt. Lärare, elevhälsa och övrig skolpersonal behöver bättre möjligheter att tidigt upptäcka elever som riskerar att hamna i svårigheter och kunna ge stöd innan problemen växer sig stora. En diagnos ska inte vara en förutsättning för att få stöd i skolan. Vi välkomnar förslagen i *Förbättrat stöd i skolan (SOU 2025:44)* som bidrar till att sänka trösklarna genom att en ny typ stödundervisning och särskilt stöd föreslås.

BÄTTRE INFORMATION OM ALTERNATIVA VÄGAR FRAMÅT

Många elever uppger att de saknar kunskap om vilka alternativ som finns om de inte blir behöriga till gymnasiet eller högre studier. När elever upplever att ett enda betyg kan avgöra hela framtiden förstärks känslan av att allt står på spel.

Skolan behöver bli bättre på att informera om vilka vägar som faktiskt finns vidare, både inom utbildningssystemet och in i arbetslivet. Vårt skolsystem utmärker sig genom goda omställningsmöjligheter, men dessa är till liten nytta om eleverna inte känner till dem.

Här spelar studie- och yrkesvägledning en avgörande roll. Studie- och yrkesvägledningen behöver stärkas och bli en mer närvarande del av elevers vardag. En statlig utredning bör tillsättas som ser över studie- och yrkesvägledningens roll, kompetens och dimensionering för att stärka den lokala närvaron och förbättra kännedomen om alternativa utbildningsvägar. Ökad kunskap om alternativa vägar kan minska oro, skapa större trygghet och bidra till att fler elever känner hopp inför framtiden, även när skolgången inte går som planerat.

EN SKOLA MED STÖRRE UTRYMME FÖR ÅTERHÄMTNING

Undersökningen visar att många elever upplever att pressen aldrig tar paus. För att skapa en mer hållbar skola behöver elever få större möjligheter till återhämtning under skolveckan.

Det handlar både om rimligare arbetsbelastning och om att skapa skolmiljöer med bättre studiero, tydligare struktur och mindre stress. Det bör ställas krav på skolans medarbetare att samordna mängden självstudier per vecka och ett nationellt riktmärke kring tid för självstudier bör regleras. En skola som ger utrymme för återhämtning skapar också bättre förutsättningar för lärande och en god psykisk hälsa över tid.

TIM
BERGLING
FOUNDATION

 Sveriges
Elevkårer

Sveriges
Elevråd